

VORAAD

Vereniging van scholen
in het voortgezet onderwijs

Aan de slag met een integrale aanpak basisvaardigheden

VO-congres

11-04-2024

VORAAD

Maar eerst...

Alle aandacht voor onze voorlezers

W **O** **D** **A** **A** **D**

CARMEL

stichting carmelcollege ●●●

Versterking Basisvaardigheden

Christel Wolterinck (c.wolterinck@carmel.nl)

Programmamanager Onderwijs en Onderzoek

VO-congres 11 april 2024

Stichting Carmelcollege in cijfers

13 VO-scholen

55 vestigingen

± 33.500 leerlingen

± 4200 medewerkers

Ontdek de kracht van Carmel

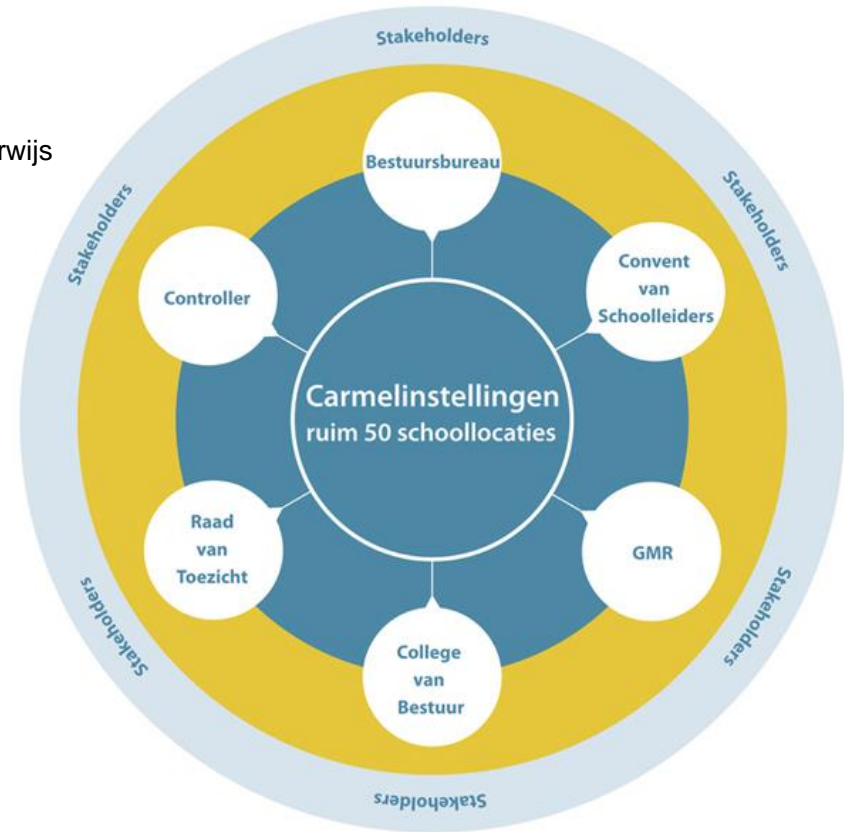
Kennisuitwisseling, leren van én met collega's.

*Bij Carmel geloven we in ons krachtige onderwijsnetwerk.
(Carmel site)*

Organisatie

- **Stichting**
  - Opgericht in 1922 om een doelstelling te realiseren: voortgezet onderwijs
- **Bestuursorganisatie**
  - (College van) bestuur
  - Raad van Toezicht
- **Advies**
  - Het convent van schoolleiders
  - GMR
- **Mandaat**
  - Carmel stuurt op basis van mandaat = opdracht met kaders:
    - CvB naar schoolleiders
    - Schoolleider in de school

Koers

‘Als er meer woorden zijn waaraan betekenis kan worden gegeven, ontstaat zicht op nuance en begrip en ruimte voor verschillen’

De kwaliteit van onderwijs in basisvaardigheden is van betekenis met het oog op de brede vorming van elke leerling, iedere leerling en alle leerlingen van Carmel. Ze raken namelijk aan de kernfuncties van het onderwijs:

- *Alle leerlingen zijn gecijferd en geletterd.*
- *Leerlingen krijgen gelijke kansen op een passend aanbod.*
- *Leerlingen slagen in het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt.*
- *Leerlingen kennen zichzelf en hun omgeving en kunnen zelfstandig keuzes maken.*
- *Leerlingen dragen bij aan de sociale samenhang in de samenleving.*

Opdracht

- Herstelopdracht Inspectie van het Onderwijs (najaar 2022)

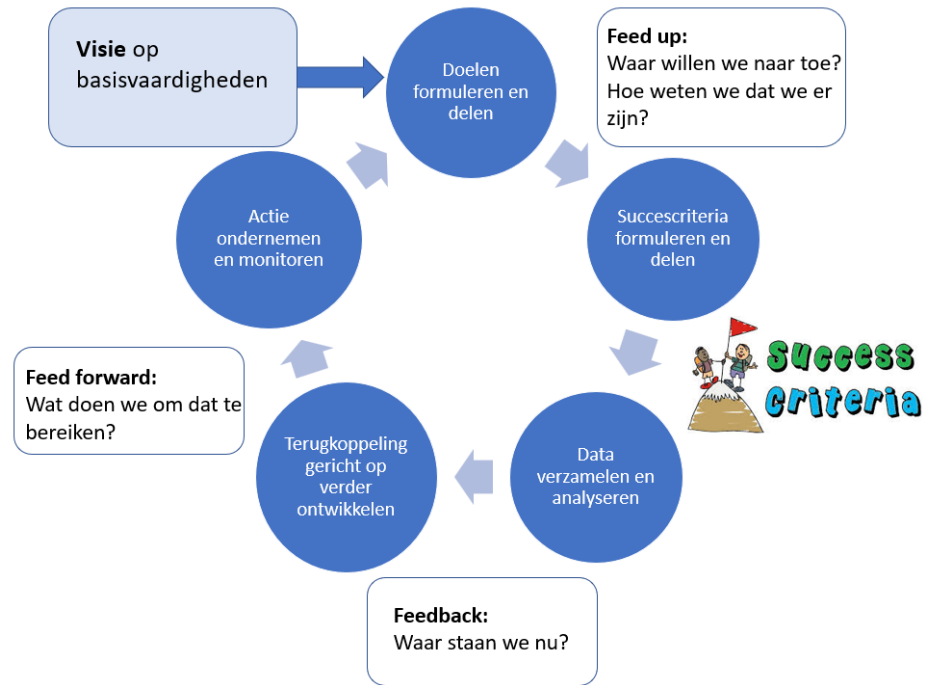
Het bestuur moet **beleid en randvoorwaarden creëren die sturend zijn** voor wat scholen moeten doen om de ontwikkeling van leerlingen met het oog op hun doorgaande onderwijsloopbaan mogelijk te maken, waaronder in elk geval de basisvaardigheden taal, reken-wiskunde en burgerschap.

Het bestuur moet **periodiek evalueren** of de scholen de doelen voor de ontwikkeling van leerlingen met het oog op hun doorgaande onderwijsloopbaan waaronder in elk geval de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap realiseren.

Bestuurlijke uitgangspunten

- In lijn met Koers
- Elke Carmelschool voldoet aan de wettelijke minimumeisen
- Gezien de verschillen tussen scholen, behoud van de mogelijkheid tot specifiek maatwerk
- Ondersteuningsaanbod vanuit het collectief, beschikbaar voor alle scholen

Koersmethodiek: Feedup – Feedback - Feedforward

Actielijnen

Eerste actielijn: **Analyse**

de school heeft zicht op de omvang van de problematiek rond basisvaardigheden, blijkend uit betrouwbare verifieerbare data

Tweede actielijn: **Doelen en Activiteiten**

de school werkt beleidsplannen uit over wat leerlingen nodig hebben voor hun doorgaande onderwijsloopbaan in concrete (tussen)doelen en activiteiten

Derde actielijn: **Uitvoering en Monitoring**

de school werkt met een herkenbare rapportage(structuur), bijdragend aan ontwikkeling van beleid, ten dienste aan het onderwijs aan leerlingen. Wat merkt de leerling ervan?

Het bestuur ziet.....

hoezeer inspanningen in scholen zijn geïntensiveerd: alle scholen hebben plannen!

dat scholen een eigen ontwikkelingsgang doormaken vanuit verschillende vertrekpunten: 'zone van naaste ontwikkeling'.

werkstructuren waarbij eigenaarschap voor inhoudelijke ontwikkeling bij teacher-leaders, coördinatoren en vakdocenten is belegd: 'gedeeld leiderschap'

dat inhoudelijke intenties van beleid in de scholen door schoolleiders en docenten worden onderschreven.

Proces op de scholen ondersteunen

- Kennis deling
- Succescriteria formuleren
- Instrumentarium ontwikkelen
- Beleidsplannen voorzien van feedback
- **Professionalisering, ja maar hoe.....?**

OPO Gesprekskader (bestuurlijke referentie)

Kwaliteitsindicatoren:

1. **Visie en doelen:** beleid onderwijsbasisvaardigheden doelgericht verbonden met beleidsplan Stichting en instelling/schoolplannen
2. **Succescriteria:** Integraal (elk niveau) + geïntegreerd (samenhangend vakoverstijgend)
3. **Referentieniveaus:** aansluiten bij referentieniveaus en waar nodig remediërend aanbod
4. **Data verzamelen en analyseren:** monitoren basisvaardigheden In bij start, tussentijds en start examenjaar met gevalideerde instrumenten
5. **Interventies op basis van analyse:** formuleren en uitvoeren van doelgerichte beleidsinterventies en in kaart brengen effecten (monitoring)
6. **Zichtbare praktijk & interventies:** uitvoering curriculum zichtbaar in de onderwijspraktijk. Wat merken de leerlingen?
7. **Kwaliteit borgen:** herkenbare rapportage(structuur) levert bijdrage aan (collectieve) ontwikkeling monitoring van basisvaardigheden en monitoring is onderdeel van de jaarlijkse kwaliteitscyclus

Bestaande routines

	Indicatoren basiskwaliteit OP0 Basisvaardigheden	Voldoet aan deugdelijkheidseisen?	Hoe weten we dat? Waar blijkt dat uit? (in blauw hulpvragen)	Voortgang in rood, geel en groen
1	<p>Visie & doelen Beleid op gebied van onderwijs in basisvaardigheden is doelgericht en is onlosmakelijk verbonden met en draagt bij aan de realisatie van doelstellingen uit de missie en visie van Carmel, en maken deel uit van het strategische beleidsplan van de Stichting en de daarmee corresponderende schoolplannen.</p>		<p>Hoe is de visie op onderwijs in basisvaardigheden tot stand gekomen (proces en dialoog) en vertaald in concrete doelen (beoogde resultaten)?</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Heeft de school heldere ambities, doelen en aanpakken met betrekking tot de basisvaardigheden geformuleerd? b. In hoeverre is er in de visie en doelstellingen aandacht voor de rollen op elk niveau in de school? c. In hoeverre draagt het onderwijs in basisvaardigheden bij aan de realisatie van doelstellingen van Koers 2025 en de schoolplannen? d. Hoe wordt er met en door docenten, vaksecties, teams, schoolleiders, CvB, leerlingen, ouders en onderwijsinspectie gecommuniceerd? 	
2	<p>Succescriteria: Integraal en geïntegreerd De inrichting en realisatie van onderwijs in basisvaardigheden op de scholen is integraal en geïntegreerd, waarmee wordt bedoeld een samenhangende vakoverstijgende benadering binnen het geheel van het curriculum en binnen de lessen van elk vak. Binnen de school wordt op verschillende niveaus (docent, vaksectie, team, schoolleiding en bestuur) samenhangend en consistent gewerkt aan het verbeteren van de basisvaardigheden.</p>		<p>Hoe wordt er binnen de school op elk niveau (docent, vaksectie, team, schoolleiding en bestuur) vakoverstijgend en op samenhangende wijze gewerkt aan het onderwijs in basisvaardigheden?</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Heeft de school voor het onderwijs in de basisvaardigheden Nederlandse taal, rekenen/wiskunde en burgerschap een doelgericht en samenhangend curriculum dat past bij de leerlingenpopulatie van de school? b. Op welke wijze wordt vanuit visie op basisvaardigheden het curriculum vastgesteld? Denk hierbij aan het spinnenweb (Van den Akker, 2003) leerdoelen, leerinhoud, leeractiviteiten, docentrollen, bronnen en materialen, groeperingsvormen, leeromgeving, tijd, toetsing. c. Op welke wijze wordt gewerkt aan een samenhangende vakoverstijgende benadering binnen het geheel van het curriculum en binnen de lessen van elk vak? (Geïntegreerd?) d. Hoe wordt binnen de school op verschillende niveaus (docent, vaksectie, teams, schoolleiding, bestuur, etc.) consistent (samen)gewerkt aan het verbeteren van de basisvaardigheden (Integraal)? e. Welke afspraken zijn er in de vakwerk- en teamplannen gemaakt met betrekking tot basisvaardigheden? 	

Vragen

Uitwisseling

- Wie ben je, waar ben je trots op binnen jouw bestuur/school met betrekking tot aanpak basisvaardigheden en waar loop je tegen aan?
- Wat neem je mee uit het bestuurs-brede verhaal van Carmel?
- Welke tips geef je Christel mee over de professionalisering van de docenten binnen Carmel?

CARMEL

stichting carmelcollege ●●●

Bedankt voor uw aandacht!

Dag - maand - jaartal

*Aan de slag met een
integrale aanpak
basisvaardigheden*

---

11 april 2024

Welke inzichten rondom visie, leiderschap en eigenaarschap bij de verschillende rollen binnen bestuur en school heb je opgedaan?

Met welke tips en inzichten uit het schoolbrede verhaal van Globe ga je nu met de scholen binnen jouw bestuur/bij jou op school aan de slag?

Stel elkaar vragen, overleg, wees kritisch, vraag door!

Vragen?

- Dank voor jullie aandacht!
- Nog vragen, nabranders, ideeën, ken of ben je een praktijkvoorbeeld?
  - Teschmeink@vo-raad.nl
  - c.wisse@globecollege.nl
  - c.wolterinck@carmel.nl
- De plenaire afsluiting begint 15.45 in de ‘Event Hall’.

Samen aan de slag met schoolontwikkeling?

In het schooljaar 2024/2025 starten we met een nieuw schoolontwikkelingstraject. In dit traject krijg je als school 1,5 jaar lang intensieve kosteloze begeleiding bij een schooleigen ontwikkeling. Doe je mee?

Scholen gingen eerder aan de slag met thema's, zoals:

- FORMATIEF WERKEN
- flexibel roosteren
- LEESONDERWIJS
- motivatie en welbevinden van leerlingen

AANMELDEN?

SCAN DE QR-CODE!

- Serie 1
- Serie 2
- Serie 3
- Serie 4
- Serie 5

Kijk voor meer informatie op voortgezetleren.nl

VOORTGEZET LEREN
Een campagne van de VO-raad

Leerlingen motiveren met toekomstgericht onderwijs

Praktische info

Duur: 1,5 jaar

Start: mei 2024

Eind: dec 2025

Kosten: geen

- ✓ Ondersteuning door procesbegeleiders & inhoudelijke experts
- ✓ Leren van en met scholen

“Er is eindelijk een ontwikkeling in gang gezet na jaren lang lobbyen.”

Frédérique Greidanus en Wanda Bloos, Berg en Bosch College (2022)

Kijk voor meer informatie op voortgezetleren.nl

VOORTGEZET LEREN
Een campagne van de VO-raad

Leerlingen motiveren met toekomstgericht onderwijs